

SLOVENCINA

AKO DRUHÝ JAZYK

ALENA
FARAGULOVÁ

PRE ŽIAČKY A ŽIAKOV
2. STUPŇA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

ALENA FARAGULOVÁ SLOVENČINA AKO DRUHÝ JAZYK

PRE ŽIAČKY A ŽIAKOV 2. STUPŇA ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Autorstvo: Alena Faragulová

Konštruktívnou kritikou, diskusiou a nápadmi prispeli: Beáta Kaduková, Mária Brilllová, Rana Hashemi, Mária Jenisová, Lesia Lehotská, Ivana Lyócsa, Janka Pišková, Alexandra Škorupová, Dagmar Záhradníková

Jazyková korektúra: Silvia Križová

Grafická úprava: Alena Faragulová

Návrh obálky: Dana Košková

Strany: 113

Ilustrácie a fotografie: www.canva.com, www.freepik.com, Alena Faragulová

Použité písmo: Calibri Light, Ink Free, Školské Pro Regular

Tlačiareň: HV print, spol. s r.o., Hattalova 12/A, 831 03 Bratislava

Audionahrávky: Alena Faragulová

Vydáva: Inklucentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania, 2026

Kontakt: Hattalova 3342/12, 831 03 Bratislava – Nové Mesto

www.inklucentrum.sk

ISBN 978-80-69169-10-4

S podporou projektu „Podpora ukrajinských detí v integračnom procese v školách na Slovensku a v Českej republike“, č. ESF-SI-2024-UA-01_0021, spolufinancovaný Európskou úniou, ESF+ SI+C.

Spolufinancované Európskou úniou. Názory a stanoviská vyjadrené v tomto dokumente sú výlučne názormi autorstva a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Agentúry pre Európsky sociálny fond. Európska únia ani poskytovateľ grantu nenesú zodpovednosť za tieto názory.

Funded by project „Support for Ukrainian children in the integration process in schools within the Slovak and Czech Republic“ no, ESF-SI-2024-UA-01_0021, co-funded by the European Union, ESF+ SI+C.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Social Fund Agency. Neither the European Union nor the Granting Authority can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

Milá žiačka, milý žiak,

táto kniha ti pomôže naučiť sa slovenský jazyk. Naučíš sa, ako sa predstaviť, ako hovoriť a písať o sebe, svojich kamarátoch a kamarátkach, škole, triede o svojich záľubách a mieste, kde bývaš.

Tiaž sa naučíš, ako sa pýtať, odpovedať a rozprávať s inými ľuďmi. Naučíš sa počúvať slovenčinu a čítať, hovoriť a písať po slovensky. A tiež spoznáš základy slovenskej gramatiky o slovách, pomocou ktorých môžeš rozprávať o slovenčine. Na konci knihy nájdeš obrázky, ktoré ti pomôžu hovoriť o svojich potrebách.

Popri tom budeš robiť aj veľa iných aktivít, hýbať sa, kresliť, hrať hry v triede aj na internete či pracovať so slovníkmi.

Okrem knihy budeš pracovať s *Gramatickou príručkou*, *Pracovným zošitom*, *Slovníkom* a *Zoznamom slovies*, ktoré sú súčasťou série Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy.

Verím, že sa veľa naučíš, ale aj zabavíš,

Alenka.

Milá kolegyňa, milý kolega,

Slovenčina ako druhý jazyk pre žiačky a žiakov 2. stupňa základnej školy vznikala v rámci kurzov slovenčiny ako druhého jazyka na piatich základných školách a v adaptačných triedach pre žiactvo s odlišným materinským jazykom. Preto chcem na tomto mieste poďakovať kolegyniam – „spolu-metodičke“ Beáte Kadukovej a učiteľkám Márii Brillovej, Tatiane Búbelovej, Andrei Horony Czvedlerovej, Rane Hashemi, Márii Jenisovej, Lesii Lehotskej, Ivane Lyócsa, Janke Piškovej, Alexandre Škorupovej a Dagmar Záhradníkovej, ale aj všetkým žiakom a žiačkam, ktoré materiály používali. Lebo bez rozhovorov s nimi a ich skúseností, by séria nebola taká, aká je.

Učebnica, *Gramatická príručka*, *Slovník*, *Pracovný zošit* a ďalšie materiály odrážajú vzdelávacie štandardy pre slovenčinu ako druhý jazyk a pomôžu žiactvu dosiahnuť komunikačnú úroveň 1 až 2 (A1 – A2) v základných jazykových zručnostiach – čítanie, počúvanie, písanie aj rozprávanie. V sérii zároveň rešpektujeme individualitu žiakov a žiačok. Preto sú súčasťou mnohé aktivity odrážajúce okrem jazykových zručností aj rôznorodosť štýlov, ktorými sa môže žiactvo učiť. Napríklad aktivity, pri ktorých žiaci a žiačky kreslia či inak tvoria, hýbu sa, píšú a čítajú, hovoria, počúvajú či interagujú. Aktivity sú však diferencované aj vzhľadom na úroveň žiactva – aktivity pre žiactvo s nižšou úrovňou sú označené písmenom „A“ a aktivity pre žiactvo s vyššou úrovňou sú označené písmenom „B“.

Odkazy na to, kedy odporúčam použiť ďalšie materiály, ktoré sú súčasťou série nájdete na príslušných stranách v učebnici. Pracovný zošit však obsahuje aj aktivity, ktoré robí žiactvo priebežne, v rámci lekcie. Súčasťou knihy sú QR kódy odkazujúce na hry a audionahrávky, aby mohlo žiactvo robiť tieto aktivity aj doma alebo počas vyučovania na tablete či mobilnom telefóne.

Séria je určená pre žiačky a žiakov s rôznymi materinskými jazykmi, preto je písaná v cieľovom jazyku. Avšak zahŕňa aj aktivity zamerané na dôležitú prácu s materinským jazykom.

Príjemnú prácu so sériou želá,

Alena Faragulová.

Metodiky, hry a ďalšie materiály pre učiteľstvo, Pracovný zošit (aj jednotlivé pracovné listy z pracovného zošita) a **Zoznam slovies** nájdete keď naskenujete QR kód alebo na <https://inklucentrum.sk/metodicke-materialy/>.

Pred začatím práce s učebnicou prejdite na **komunikačné karty – základné potreby**.

slovenská abeceda

A a

A a

Á á

Á á

Ä ä

Ä ä

B b

B b

C c

C c

Č č

Č č

D d

D d

Ď ě

Ď ě

Dz dz

Dz dz

Dž dž

Dž dž

E e

E e

É é

É é

F f

F f

G g

G g

H h

H h

Ch ch

Ch ch

I i

I i

Í í

Í í

J j

J j

K k

K k

L l

L l

Ľ ľ

Ľ ľ

É é

É é

M m

M m

slovenská abeceda

N n

N n

Ň ň

Ň ň

O o

O o

Ó ó

Ó ó

Ô ô

Ô ô

P p

P p

Q q

Q q

R r

R r

Ř ř

Ř ř

S s

S s

Š š

Š š

T t

T t

Ť ť

Ť ť

U u

U u

Ú ú

Ú ú

V v

V v

W w

W w

X x

X x

Y y

Y y

Ý ý

Ý ý

Z z

Z z

Ž ž

Ž ž

1. Naskenuj QR kód. Počúvaj a čítaj písmeňá.

slovenská abeceda, samohlásky

krátke samohlásky

2. Počúvaj. Slová napíš. Samohlásky **a, e, i, o, u, y, ä** napíš farebne.

3. Slová skontroluj. A oprav. Použi slovník slovníky.lingea.sk.

a

.....

....**a**na**a**nás.....

e

.....

.....

i

.....

.....

o

.....

.....

u

.....

.....

y

.....

.....

ä

.....

.....

9

4. Slová čítajte nahlas.

5. Počúvaj. Dopĺň krátke samohlásky – a, e, i, o, u.

l_s l_s

k_ša k_ša

n_s n_s

l_m l_m

cest_ cest_

pl_t pl_t

kr_j kr_j

mor_ mor_

p_l p_l

r_ka r_ka

6. Slová čítajte nahlas.

7. Krátke samohlásky napíš do Gramatickej príručky. Na stranu 4.

dlhé samohlásky

8. Počúvaj. Slová **napíš**. Samohlásky **á, é, í, ó, ú, ý** napíš farebne.

9. Slová **skontroluj**. A **oprav**. Použi slovník slovniky.lingea.sk.

á

.....

....tráva.....

é

.....

.....

B

í

.....

.....

ó

.....

.....

1 000 000

ú

.....

.....

ý

.....

....výr.....

10. Slová v triede **čítajte nahlas**.

Čo je toto?

é

Toto je

11. Počúvaj a opaku. Potom **čítaj** a **hovor**, kde je **dĺžeň**. Napríklad: *dĺžeň je na prvom (1.) a*.

hračka – hráčka

orgán – organ

tvar – tvár

latka – látka

pračka – práčka

sudy – súdy

pás – pas

babka – bábka

vila – víla

krik – krík

lúky – luky

pokladnička – pokladníčka

12. Dlhé samohlásky **píš** do Gramatickej príručky. Na stranu 4.

slovenská abeceda, písané písmo

Toto je písané
písmo.

Toto je tlačené
písmo.

13. Čítaj.

Ahoj, Lenka.

Dobré ráno, Adam.

Ako sa máš?

Mám sa veľmi dobre.

Kde teraz bývaš?

Bývam v Nitre.

Aké je tvoje telefónne číslo?

Moje číslo je nula deväť jedna jedna tri päť deväť jedna jedna šesť.

Aké máte počasie?

Svieti slnko a je teplo.

Kedy prídeš do Bratislavy?

Do Bratislavy prídem v stredu o siedmej večer.

Ako budeš cestovať?

Prícestujem vlakom.

Máš lístok?

Ešte nie, zajtra si ho kúpim.

Teším sa na teba.

14. Aké písmo je v texte?

.....

15. Do zošita píš text z cvičenia 12. Použi tlačené písmo alebo písané písmo.

Napríklad:

..Ahoj, Lenka,.....

..Dobré ráno, Adam,.....

16. Čítaj.

Ahoj, mami,

dnes ráno sme odišli vlakom z Banskej Bystrice a na obed sme prišli do Popradu. Musela som veľmi skoro vstávať, lebo raňajky sme mali už o siedmej. S Katkou sme vstali o pol šiestej, osprchovali sme sa, zbalili sme si veci a išli sme na raňajky. Tie boli výborné. Ja som mala horúcu čokoládu a hrianku s avokádom. Katka pila bylinkový čaj a k nemu si dala čokoládový puding s orechmi, banánom a pomarančom.

Potom sme si zobrali rucksaky a bežali sme na vlak. Z vlaku sme videli zelené konce, krásne rozkvitnuté stromy aj stádo srniek. Celou cestou sme sa rozprávali a smiali. Keď sme vystúpili z vlaku, hneď sme išli do hotela a ja som cestou kúpila túto pohľadnicu, aby som ti mohla napísať.

Pozdravujem Ťa, Zuzka

17. Do zošita píš text svojím písmom. Použi tlačené písmo alebo písané písmo.

Napríklad:

Ahoj, mami,
dnes ráno sme odišli...

18. Písané písmená píš tlačným písmom.

d d

t

p

r

a

dz

š

ľ

f

g

h

ch

k

b

ä

ô

m

n

ň

l

19. Počúvaj. Slová napíš. Dvojhlásky **ia**, **ie**, **iu**, **ô** napíš farebne.

20. Slová skontroluj. A oprav. Použi slovník slovniky.lingea.sk.

ô

.....

.....

ia

.....

.....

ie

.....

.....

iu

...cudziu.....

...lepšiu.....

21. Slová čítajte nahlas.

22. Dvojhlásky si zapíš do Gramatickej príručky. Na stranu 5.

23. Počúvaj. Kde počuješ dlhú samohlásku, napíš dĺžeň.

para – para

sprava – sprava

presypať – presypať

vinna – vinna

boli – boli

pomaly – pomaly

(z) mesta – mesta

budu – budu

chyba – chyba

dobre – dobre

pila – pila

mame – mame

prave – prave

kosti – kosti

hra – hra

vyraz – vyraz

24. Slová čítajte nahlas.

25. Počúvaj. Dopln dvojhlásky (ia, ie, iu, ô) alebo samohlásky (a, á, ä, e, é, i, í, u, ú).

p__s p__s p__š ml__ko

p__da p__dá r__d r__d r__d

r__d č__ry č__ry b__la b__la

vč__la vč__l p__sok pl__t pl__t

d__raz d__raz cest__ cest__ m__sto

26. Slová čítajte nahlas.

27. Počúvaj. Píš samohlásky a dvojhlásky, ktoré počuješ.

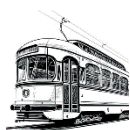
.....ý.....

.....

.....

28. Spoj slovo a obrázok. Doplň písmená.

k ô ň

___uto

tr___va

citr___n

d___vča

s___r

___lektrička

d___m

p___s

mili___n

b___k

___ko

1 000 000

cer___zka

___cho

st___l

___sta

29. Počúvaj. Slová napíš. **Tvrdé spoluhlásky** napíš farebne.

30. Slová skontroluj. A oprav. Použi slovník slovniky.lingea.sk.

d d dom

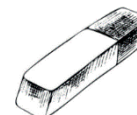
k k

t t

g g

n n

h h

l l

ch ch

mäkké spoluhlásky

31. Počúvaj. Slová napíš. **Mäkké spoluhlásky** napíš farebne.

32. Slová skontroluj. A oprav. Použi slovník slovniky.lingea.sk.

ď ď

dž dž džbán

ť ť

ž ž

ň ň

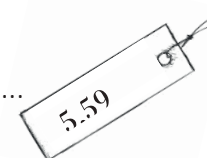
š š

í í

c c

č č

dz dz

j j

obojaké spoluhlásky

33. Počúvaj. Slová napíš. **Obojaké spoluhlásky** napíš **farebne**.

34. Slová **skontroluj**. A **oprav**. Použi slovník slovniky.lingea.sk.

b b

r r

p p

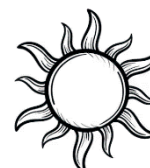
z z

m m

s s

v v

f f

fixka

Čítajte. Hovorte aké sú to hlásky:

b, č, á, f, t, m, ť, ž, j, ä, u, z, ch, ie, dž,

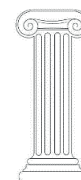
ostatné spoluhlásky

35. Počúvaj. Slová napíš. **Dlhé spoluhlásky** napíš **farebne**. Ak potrebuješ, použi slovník.

í í

í í

36. Slová čítajte v triede.

slovenská abeceda, opakovanie

37. Počúvaj slová. Ak treba, doplň **ä** na **a**. Na začiatku je príklad.

mäso

pat'

pata

malá

smadná

mama

pamat'

kaša

makké

papier

devat'

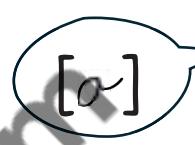
babka

patnásť

veľké

slabá

38. Počúvaj. Doplň **o** alebo **ô**.

m__j

st__lička

m__žem

d__ležitá

k__šík

m__je

st__l

m__hol

p__ložit'

k__š

39. Počúvaj a opakuj.

brať – prať, byť – vyť, byť – byt, sem – zem, chodiť – hodiť, lavica – ľavica,
cestný – čestný, gél – kel, lak – rak, tancovať – tankovať, žiť – šiť

40. Počúvaj. Doplň **spoluhlásky**, ktoré počuješ.

__ora

k__b

k__úč

s__dce

nosi__

__orá

k__bko

__úč

s__dc

nosi__

__ladný

jab__ko

__olia

v__ak

ni__

__ladný

jab__k

__olia

v__ak

ni__

__ýbat'

oso__

za__álené

__ieky

ko__a

__ýbat'

oso__

za__alené

__ieky

ko__a

41. Slová **čítajte** v triede.

Výslovnosť
trénujete postupne s
PL určenými na
fonetiku.

prvá lekcia – predstavujeme sa

1. Pozri sa na obrázky. Napíš, čo je na nich. Píš **jednotné číslo** a **množné číslo**. Píš ceruzkou.
2. Použi slovník slovniky.lingea.sk.
3. Vyfarbi obrázky, v ktorých je ô.

prvá lekcia – inštrukcie v triede

1. Počúvaj a čítaj inštrukcie v triede. Napíš inštrukcie vo svojom jazyku.

Čítaj.

Píš.

Otvor si knihu.

Zatvor knihu.

Nakresli.

Pozri sa.

Počúvaj.

Opýtaj sa.

Sadni si.

Postav sa.

Prihľd sa.

Podí sa.

Počúvaj:

Hraj sa:

Keď hovoríme slušne, používame prosím. Napríklad: Prosím, čítaj.

Slová nájdí v slovníku slovniky.lingea.sk.

jednotné a množné číslo

jednotné číslo

1 (jedna) vec

(tá) ceruzka

(ten) zošit

(to) pero

1 (jeden) človek

(tá) žena

(ten) muž

sloveso – ty

píš

čítaj

množné číslo

2, 3... veci

(tie) ceruzky

(tie) zošity

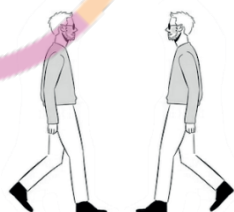

(tie) perá

2, 3... ľudia

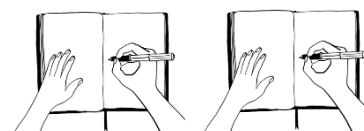

(tie) ženy

(ti) muži

sloveso – vy

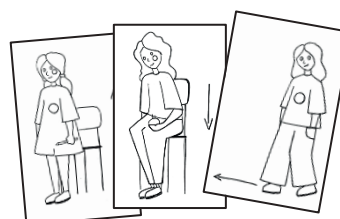
píšte

čítajte

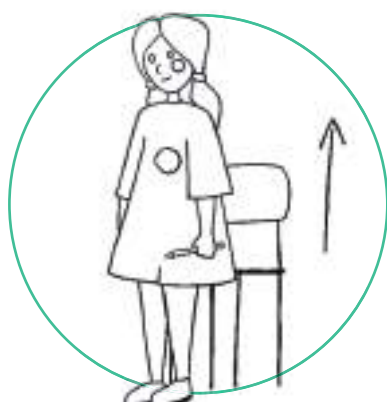
V triede sa hrajte hry šarády a Kubo veľí s kartami.

(Pravidlá hry sú súčasťou metodického materiálu.)

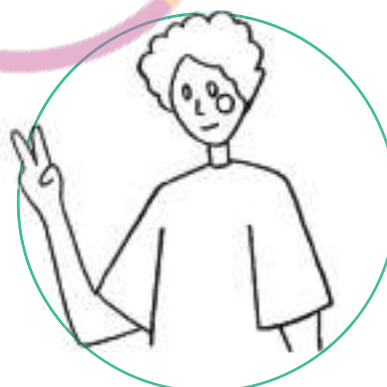
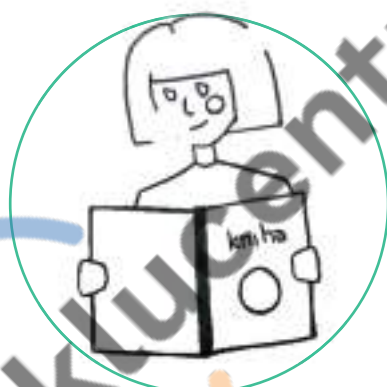
prvá lekcia – inštrukcie v triede

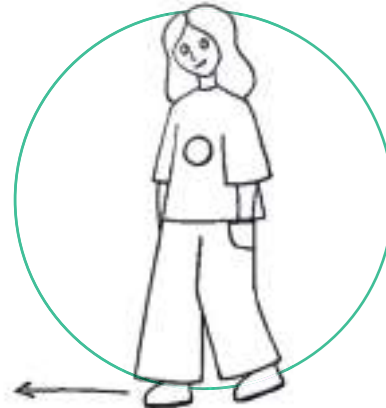
2. Napíš inštrukcie. Píš jednotné číslo (sadni si) a množné číslo (sahnite si).

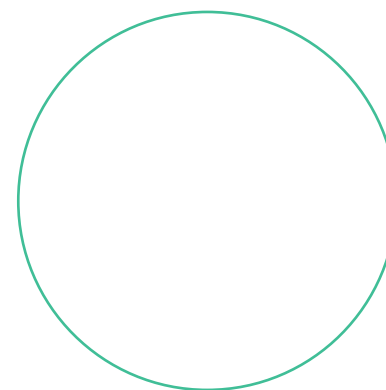
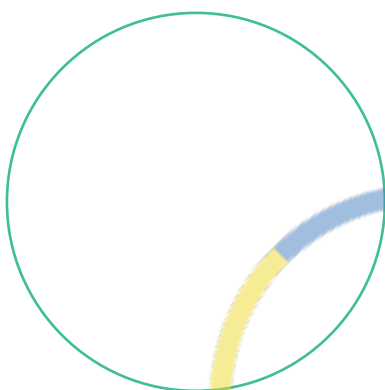
Sadni si.

Sahnite si.

3. Do kruhov **nakresli** alebo **napíš vo svojom jazyku** ďalšie inštrukcie. Napíš ich **po slovensky** v **jednotnom čísle** a **množnom čísle**. V triede si ich zahrajte.

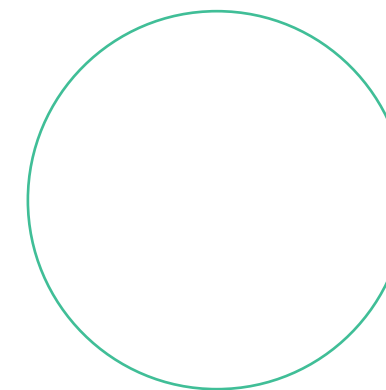
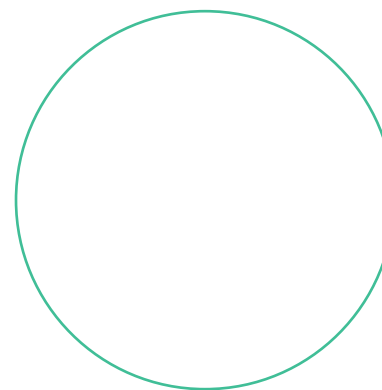
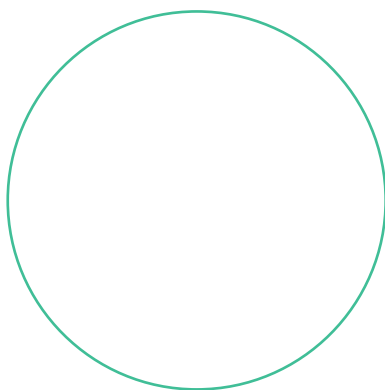

Spoj.

Doplň.

Povedz.

Spojte.

Oprav.

Vysvetli.

Opíš.

prvá lekcia – predstavujeme sa

4. V triede si zahrajte a vysvetlite **pozdravy**.

Napíš pozdrav vo svojom jazyku. Použi slovník.

ahoj

čau

dobrý deň

dobré ráno

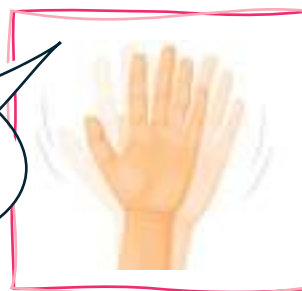
dobrý večer

dobrá noc

pekný deň

dovidenia

Pozdrav je
napríklad
ahoj.

5. Pozri sa na rozhádzané písmená. Urob **pozdravy** z písmen.

j a h o

o d ý r b d ň e

i v d o i n e d a

r ý d b o č e r e v

..... a h o j

a u č

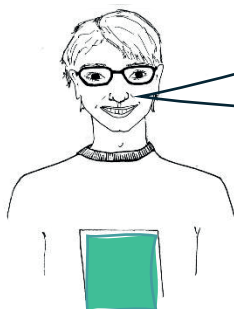
o é d r b n o á r

o d r b ú c o n

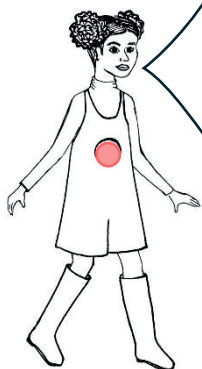
p n e ý k ň d e

.....

6. Počúvajte a čítajte v triede.

Ahoj, volám sa Nazar. Mám **15** rokov. Som z Ukrajiny. Hovorím po ukrajinsky, slovensky, anglicky a nemecky. Chodím na základnú školu Školská 8 do **deviateho** ročníka.

Ahoj. Ja som Lily.
Ako sa voláš?

Teší ma, Alex.

Mám **10** rokov. A ty?

Som z Maroka. To je v Afrike. Do ktorej triedy chodíš?

Ja chodím do piatej triedy.

Ahoj Lily.
Volám sa Alex.

Aj mňa teší. Koľko máš rokov?

Ja mám **14** rokov.
Odkiaľ si? Ja som z Rakúska.

Do **ôsmej** A.

